

Atus, secundum naturam, propriusque existit: ideo qui acquiritur ætatis cursu, vel ab alijs causis, immoderatus, intemperatus, præter naturam, extraneusque esse solet. Cæterum scribit Galenus aduersus Lycum, calidum innatum corpus esse: quod si ita est, constat calidum innatum, & calorem, inter se differre, medicosque plurimos turpissimè errare, qui cum de vno agendum est, alterius nomine abutuntur: veluti quum querunt, an pueri habeant plus calidi innati, quàm iuuenes: scribuntque; calorem innatum duo significare, caliditatem inquam ipsam, & substantiam calidam. Non enim de calido innato dubitatio est apud Galenum, sed de calore, caliditateque ipsa, quum nulli dubium sit, plus esse calidi innati in pueris, quàm iuuenibus. Est enim calidum innatum, vt diximus ex Galeno, corpus, siue substantia calida, calor autem qualitas est, quæ insita est eiusmodi substantiæ. Itaque constat pueros, tanto plus innatæ substantiæ habere, quanto viciniore sunt natiuitati: at non constat, an æqualis sit in pueris, & videntibus caliditas, quandoquidem caloris gradus, ob subiectam materiam, diuersus apparet: & propterea de hac re Galenus dubitare solet: nec verum est apud eum authorem *ἰσχυρισμῶν*, idest calorem duo significare: quum semper qualitatem significet, sed *ἰσχυρῶν*, idest calidum, vt ille apertè in libris de Temperamentis, & de Simplicibus testatur, nam aptè dicitur caliditas, & corpus calidum, esse aliquid calidum: nec quæstio quidem de nomine est, sed de re, quæ sine nomine intelligi, aut doceri nequit. nam si quis quærat, an plus sit calidi innati in pueris, quàm iuuenibus, ridiculam formabit (vt diximus) quæstionem, probabilem verò, si proponat, plusne sit caloris in vno, quàm in alio. Quid verò sit eiusmodi corpus, quod innatum, siue insitum dicitur, & calidum à qualitate in eo præpollente, Galenus explicat, sed vario modo: etenim in Aphorismis ait, nihil aliud esse, quam aerem, aqueamque substantiam. In libro verò contra Lycum, non idem esse in omnibus statuendum calidum innatum, sed in pueris semen, & sanguinem, in senibus verò sanguinem solū. Cæterum in libro quinto de Simplicibus scribit, calidū innatum ab Hippocrate vocari spiritum, posse tamen sanguinem cum spiritu intelligi: contineri autem in omnibus animalis partibus spiritum eum, quem primo de Differentijs febr. & alibi cum sanguine permistum, in arterijs, & corde concludi, corporique; vniuerso communicari, tradit. At octauo de Placitis habet, caloris natiui substantiam, quæ idem est cum ipso calido innato, ex sanguine & pituita consistere, caliditatem autem ex frigiditate temperari. Quoniam verò alibi dicere solet, motu calidi natiui omnes corporis actiones obiri, sanguinè, qui in nobis quotidie gignitur, innatū calidū fateat oportet: quod aliquibus in locis apertè testatur. Nam illius motu, gaudium, ira, tristitia, rigor, & aliæ corporis, & animi actiones, & passionis fiunt. At quomodo hæc omnia, quæ tantopere inter se differunt, possunt esse substantia vna, & illa innatum calidum? Aliud enim est sanguis, quàm spiritus, aliud pituita, aliud semen, aliud sanguis & semen, aliud sanguis & spiritus, aliud sanguis & pituita, et si cor est fons calidi innati, huiusque motu omnes actiones in corpore peraguntur: quo pacto potest esse sanguis, & semen, ex quibus corpora fiunt? quomodo natiua sunt, & insita à natiuitate, illa, quorum cor est principium, & perpetuus fons? omnes enim partes ex sanguine, & semine fiunt, eo authore, nec aliqua ex illis, nobis est à parentibus insita. Adde si calidum innatum est sanguis, & semen: quo pacto erit duntaxat aerea, quæ in corporibus est substantia? quippe cum vtrumque ex illis, ex vniuersis elementis constat, & plus etiam in sanguine sit aqueæ; quàm acereæ substantiæ. Quæ præterea in pueris erit calidum innatum semen, & sanguis: in senibus verò sanguis solus? Nam si innatum calidum, eo authore, est vel anima, vel præcipuum animæ instrumentum, necesse profectò est, illud idem esse in omnibus, qui eandem naturam, & animam obtinent, easdemque; functiones exercent. Sed quæ quum spiritum dixerit esse innatum calidum, addit etiam posse intelligi sanguinem cum spiritu? At cum in libro de Rigore dicat, innati calidi substantiam, esse perpetuò mobilem suapte natura, qua ratione potest esse illud, vel semen, vel sanguis, quæ insita sint à parentibus, ex quibus reliquæ omnes partes conficiuntur? imo quomodo potest esse pituita, & sanguis simul? Hæc Galenus de natura calidi innati.

Quid sit calidum innatum ex Recentiorum quorundam opinione. Cap. V.

EUNT nonnulli ex recentioribus Medicis, qui quum intelligere non possent, quid esset innatum calidum, locos omnes ex Galeno collegerunt, eosque vno capite collectos, nihil addentes, aut dementes, vel interpretante s, ediderunt: quos refellere superfluum esse duco. Quandoquidem hi (vt antea diximus) non authores alicuius rei, sed potius librorum sunt indices. Alij verò prudentiores, doctioresque; viri, hæc Galeni varietate fortè confusi, aliam sequuti sunt sententiam: quorum studium, & laborem, vehementer probo: quod nemini addicti, bonas artes suo ingenio illustrare, & perficere enitantur. Horum opinionem paucis ego expendere statui, non quòd de illorum autoritate, & fama, aliquid detrahere velim, sed vt antiqua docendi, scribendi; libertate, illorum nomina illustriora reddam: & ex hac honesta contentione, qua illi etiam sunt vsi. in meis reprehendendis, & mutandis, nunc vt olim, nostra hæc facultas augeatur, excolaturque: Inter hos Fernelius uir summi ingenij, & doctrinæ, quum fortè putaret nullam huiusmo-